

Monumentnummer*: 507461

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 29 juli 1997
Kadaster deel/nr 82849/31

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Vollenhove Steenwijkerland Overijssel

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Vollenhove	N			2643
Vollenhove	N			2165

Omschrijving**

Inleiding

Het 'Watergemaal A.F. Stroink' is in 1919-1920 gebouwd in opdracht van het Waterschap Vollenhove als hoofd-stoomgemaal voor Noordwest-Overijssel. Het ligt aan het Ettenlandsch Kanaal dat de verbinding vormde tussen de Zuiderzee en de Beulakerwijde. In 1928 werd aan de oorspronkelijke twee stoommachines van het gemaal een derde toegevoegd, waarvoor het gebouw aan de zuidzijde werd uitgebreid. Later zijn de stoommachines vervangen door dieselmotoren, waarvan één in 1982 werd opgevolgd door een elektromotor. In 1980 is de hoge, tevens als belangrijke 'landmark' functionerende schoorsteen afgebroken.

Omschrijving

Het gemaal is ondergebracht in een groot gebouw onder met pannen gedekte schilddaken. Het hoge middendeel met open houten kapconstructie en de lagere noordvleugel met verlaagd plafond vormen de oorspronkelijke bouwdelen uit 1919-1920. Hun gevels zijn geleed door middel van lisenen. Die van het middelste bouwdeel zijn sterk geprofileerd en op de hoeken overhoeks geplaatst. Aan de voorzijde wordt het gebouw gedomineerd door drie grote woodpomppijpen, die zijn aangesloten op de twee in het middelste bouwdeel staande dieselmotoren en de elektromotor in het rechter gedeelte. De pijpen zijn omlijst met uitgemetselde rondbogen met decoratieve steenverbanden. Aan de achterzijde heeft het hoog opgaand middendeel twee rechthoekige vensters onder segmentboogvormige ontlastingsbogen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het toegevoegde gedeelte met in staal uitgevoerde open dakstoel, heeft aan de achterzijde drie reeksen stalen vensters. In de zuidgevel en het aangebouwde muurtje zijn gedenksteden uit 1919 en 1928 geplaatst. Onder de dakrand bevindt zich een reeks van tien venstertjes.

Het gemaal is grotendeels nog in oorspronkelijke staat met een tegelvloer en binnenmuren die zijn bekleed met geglaazuurde tegels. De tussenmuur met arcade is de buitenmuur van de eerste bouwfase.

Waardering

Het aan de dijk tussen Vollenhove en Blokzijl gelegen gemaal is door zijn opvallende, dominante verschijning in het weidelandschap zeer beeldbepalend. Aan het gebouw is sinds de uitbreiding van 1928-'29 nauwelijks iets veranderd, waardoor het als gaaf kan worden gekwalificeerd. Het is van cultuurhistorische waarde als uitdrukking van technische ontwikkelingen op het gebied van de waterbouwkundige werken en als sleutelproject in de landaanwinnings- en ontwateringsprojecten in het Land van Vollenhove. Het is in verschillende opzichten tevens van architectuurhistorisch belang en ondanks het gemis van de schoorsteen, in interieur en exterieur een fraai voorbeeld van vroeg twintigste eeuwse utiliteitsbouw. Vanwege formaat en capaciteit heeft het gemaal bovendien enige zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Gemaal (M)

Functie

Gemaal(M3)